

สุขภาพน่ารู้คู่ชุมชน

“บริการดี มีน้ำใจ ชื่อสคัญ”

www.thatoomHSP.com

Tel.0-4459-1126

ชวนสุขศึกษาและประชาสัมพันธ์ รพ.ท่าตูม

ยาต้านไวรัส HIV อีกหนึ่งทางเลือกดี ๆ ที่อาจช่วยลดความเสี่ยง

การใช้ยาต้านไวรัส HIV นั้นมีจุดประสงค์หนึ่งเพื่อลดความเสี่ยงในการติดเชื้อ HIV ทั้งก่อนและหลังการสัมผัสเชื้อ หากพูดถึงวิธีป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีคนส่วนใหญ่คนคงนึกถึงเพียงการสวมถุงยางอนามัย ซึ่งการสวมถุงยางนั้นเป็นวิธีป้องกันก่อนการสัมผัสเชื้อที่ปลอดภัยและลดความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่แล้ว แต่หากใช้ร่วมกับยาต้านไวรัส HIV ก็อาจช่วยลดความเสี่ยงได้มากขึ้นหากใช้อย่างถูกต้อง บางคนอาจเคยได้ยินเกี่ยวกับที่เรียกว่าการป้องกันเอชไอวีชนิด PrEP และชนิด PEP มาบ้างแล้ว หรือหากยังไม่รู้จักก็สามารถศึกษาได้จากบทความนี้ได้

PrEP คืออะไร ?

PrEP (Pre-Exposure Prophylaxis) หรือเพร็พ เป็นการรับประทานยาต้านไวรัส HIV ก่อนการติดเชื้อเอชไอวี เพื่อลดความเสี่ยงในการติดเชื้อ ยาชนิดนี้อาจช่วยป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีจากการมีเพศสัมพันธ์กว่าร้อยละ 90 และจากการใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่นถึงกว่าร้อยละ 70 ยานี้ใช้รับประทานเป็นประจำตามคำสั่งแพทย์ ผู้ที่ควรใช้ยา PrEP เป็นผู้ที่มีความเสี่ยงหรือความเสี่ยงสูงในการติด

เชื่อและผู้ที่ทราบว่ามีโอกาสเสี่ยงแต่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ การใช้ยา PrEP ร่วมกับ ฤงยางอนามัยนั้นจะช่วยลดความเสี่ยงได้มากยิ่งขึ้น ผู้ที่ใช้ยาชนิดนี้ควรไปพบแพทย์ผลทุก ๆ ประมาณ 3 เดือน เพื่อตรวจสอบสุขภาพและติดตามผลการรักษา

ผู้ที่ควรใช้ PrEP คือผู้มีความเสี่ยงสูงในการติดเชื้อ HIV ซึ่งอาจเกิดจากพฤติกรรมหรือโรค ดังนี้

- ผู้ที่คู่นอนมีเชื้อเอชไอวี และคู่นอนอยู่ในช่วงใช้ยาต้านไวรัสและรอดูผลการรักษา
 - ผู้ที่มีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่ไม่ทราบผลการติดเชื้อเอชไอวีโดยไม่สวมถุงยางอนามัย และมีแนวโน้มที่จะมีความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง
 - ผู้ที่ใช้สารเสพติดที่มีการฉีดครั้งสุดท้ายภายใน 6 เดือน รวมถึงผู้ใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่น
 - ชายผู้ที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย หรือผู้ที่มีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักโดยไม่สวมถุงยางอนามัยกับผู้ที่ไม่ทราบผลการติดเชื้อ HIV
 - ผู้ที่เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ภายใน 6 เดือนที่ผ่านมา
- PrEP อาจมีความเสี่ยงและข้อควรระวัง ดังนี้
- ผู้รับการรักษาต้องไม่มีการติดเชื้อเอชไอวี และต้องตรวจสอบสุขภาพตามขั้นตอนทางการแพทย์ก่อนจึงจะสามารถรับยาได้
 - อาจทำให้ตรวจเจอเชื้อไวรัสได้ช้าลงในผู้ที่ติดเชื้อเอชไอวีในช่วงก่อนการใช้ยา
 - เป็นเพียงตัวช่วยเสริมการป้องกันการติดเชื้อเท่านั้น ไม่สามารถป้องกันได้ 100 เปอร์เซ็นต์ จึงต้องใช้ ฤงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์
 - ในระยะยาวอาจส่งผลกระทบต่อกระดูกและไตได้
 - อาจทำให้เกิดผลข้างเคียง อย่างอาการเวียนและปวดศีรษะ อ่อนแรง ซึ่งมักดีขึ้นได้เองในเวลานไม่นาน
 - ต้องรับประทานติดต่อกันอย่างน้อย 7 วัน ก่อนจึงมีประสิทธิภาพช่วยป้องกันไวรัส HIV
 - อาจมีปฏิกิริยากับยาบางชนิดจึงควรแจ้งแพทย์เกี่ยวกับยาที่ใช้ทุกครั้ง
- ส่วนผู้ที่มีความเสี่ยงต่ำอาจพิจารณาใช้ PrEP เพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้

PEP คืออะไร?

ยา PEP (Post-Exposure Prophylaxis) หรือยาเป๊ป เป็นยาที่ใช้หลังจากมีพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อ HIV ควรได้รับยา PEP ทันทีหรือภายใน 72 ชั่วโมงหลังจากมีพฤติกรรมเสี่ยง ยิ่งได้รับเร็วยิ่งอาจลดความเสี่ยงได้มากโดยรับประทานวันละ 1-2 ครั้งต่อเนื่องกัน 28 วัน หากรับประทานอย่างถูกต้องต่อเนื่องจะมีประสิทธิภาพลดการติดเชื้อได้สูงมาก

ผู้ที่ควรเข้ารับ PEP อาจมี ดังนี้

- ผู้ที่คิดว่าตนเองอาจสัมผัสกับเชื้อ HIV เช่น มีเพศสัมพันธ์โดยไม่สวมถุงยางอนามัยกับผู้ที่ไม่ทราบผลการติดเชื้อ ฤงยางอนามัยฉีกขาด เป็นต้น
- ผู้ที่ใช้สารเสพติดที่มีการฉีดครั้งสุดท้ายภายใน 6 เดือน รวมถึงผู้ใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่น
- ผู้ที่ถูกกระทำชำเรา
- ผู้ที่เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ภายใน 6 เดือน

- บุคลากรสาธารณสุขที่ถูกเข็มฉีดยาของผู้ป่วยที่มีตำ
- PEP นั้นมีข้อควรระวังและผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้น ดังนี้
- อาจทำให้เกิดผลข้างเคียง อย่างอาการเวียนหรือปวดศีรษะ และอ่อนล้า
- ไม่สามารถป้องกันติดเชื้อได้ 100 เปอร์เซ็นต์
- ควรรับประทานที่หรือเร็วที่สุดหลังจากมีพฤติกรรมเสี่ยงและไม่ควรเกิน 72 ชั่วโมง
- ควรใช้ในกรณีฉุกเฉินเท่านั้น
- อาจมีปฏิกิริยากับยาบางชนิดจึงควรแจ้งแพทย์เกี่ยวกับยาที่ใช้ทุกครั้ง

วิธีอื่น ๆ ที่จะช่วยลดความเสี่ยงในการติดเชื้อ HIV

ยังมีอีกหลายวิธีที่สามารถช่วยลดความเสี่ยงในการติดเชื้อ HIV ดังเช่น

- สวมถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์
 - ผู้ที่ทำงานดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวีควรสวมอุปกรณ์ป้องกันอยู่เสมอ
 - ไม่เปลี่ยนคู่นอนบ่อย เนื่องจากบางคนอาจไม่ทราบสถานะการติดเชื้อของตนเอง
 - ไม่ควรมีเพศสัมพันธ์ครั้งละหลายคนพร้อมกัน
 - หลีกเลี่ยงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และสารเสพติดที่ทำให้เกิดอาการมึนเมา ขาดสติ ซึ่งอาจทำให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกันได้
 - ใช้เข็มฉีดยาใหม่ทุกครั้ง และไม่ใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่น
 - หากมีพฤติกรรมเสี่ยง ควรไปพบแพทย์และรับประทานยาอย่างต่อเนื่อง
- อย่างไรก็ตาม ยังมีคนบางกลุ่มที่ยังไม่ตื่นตัวถึงการป้องกันการติดเชื้ออย่างถูกต้อง ทั้งที่จริง ๆ แล้วสิ่งเหล่านี้อาจเป็นเรื่องใกล้ตัวมาก จึงควรเอาใจใส่และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด กันไว้อย่าดีกว่าแก้เสมอ

ที่มา www.pobpad.com

“สุขภาพดีของท่าน คือบริการของเรา”
 รوبرู้เรื่องสุขภาพง่าย ๆ แค่นี้...คลิ๊กมา...

www.thatoomhsp.com

งานเวชศาสตร์และประชาสัมพันธ์โรงพยาบาลท่าตูม

โทร.044-591126 ต่อ 116

